

téma: **Štát a jeho znaky. Štátne územie a štátne obyvateľstvo**

I. zadanie teoretické:

- naštudovať príslušné časti v učebnici (2. kapitola)
- vypočítať si prednášku (1. prednáška)

II. zadanie praktické:

- pripraviť si **odpovede** aj s **podrobným odôvodnením** na nasledujúce úlohy:

Úloha č. 1

Posúďte, či v nižšie uvedených prípadoch je možné (z hľadiska štátovedy) hovoriť o existencii štátu. Ak nie, uveďte a odôvodnite ktorý z pojmových znakov štátu v danom prípade chýba.

Prípad 1/

Skupina osôb, venujúca sa prevažne lovu zvierat a zberu lesných plodín, sa často presúva z miesta na miesto, a to v závislosti od dostupnosti voľne žijúcich zvierat a lesných plodín. Vždy, keď už nie je čo uloviť alebo čo pozbierať, sa skupina presunie inam. Táto skupina osôb je početná a má hierarchickú štruktúru. Na jej čele stojí náčelník, ktorý je volený všetkými dospelými členmi skupiny a ktorý rozhoduje o všetkých dôležitých spoločných záležitostiach skupiny. Príkazy náčelníka sú jednotlivými členmi skupiny dodržiavané.

Prípad 2/

Skupina osôb, venujúca sa prevažne chovu zvierat a pestovaniu poľnohospodárskych plodín, žije trvalo na jednom území. Aj keď sporadicky dochádza k odchodu niektorých členov skupiny, skupina ako celok svoje územie neopúšťa. Táto skupina osôb je početná, no nemá takmer žiadnu organizačnú štruktúru, s výnimkou pokrvnej organizácie jednotlivcov do jednotlivých rodín. Členovia každej rodiny si svoje vlastné záležitosti spravujú sami a prípadne konflikty medzi rodinami sa riešia spravidla svojpomocne, vrátane násilia. Často preto platí, že „pravdu“ má ten fyzicky silnejší.

Prípad 3/

Skupinu osôb, ktorá trvalo žije na určitom území a ktorá je hierarchicky organizovaná, zasiahne vysoko nákazlivé ochorenie. Tomuto ochoreniu podľahne takmer celá skupina. Niekoľkí jednotlivci, ktorým sa podarilo chorobu prekonať alebo ktorí sa vôbec nenakazili, sa rozhodli územie opustiť. Každý sa však vydal inam, takpovediac „na vlastnú päsť“. Na území zostal len náčelník skupiny, ktorý predstavoval vrcholný stupeň jej pôvodnej organizačnej štruktúry.

Úloha č. 2

Akú koncepciu národa (národ v *etnickom zmysle* alebo národ v *politickom zmysle*) je možné identifikovať v prípade nasledujúcich štátov?

1 - USA

2 - Československo (prvá československá republika, Ústava z r. 1920)

3 - Francúzsko (tzv. Piata republika, Ústava z r. 1958)

3 - Slovenská republika (Ústava z r. 1992)

Pri odpovedi vychádzajte najmä zo všeobecných znalostí o danej krajine a nižšie uvedených textov preambúl jednotlivých ústav.

Ústava USA (1787)

„My, ľud Spojených štátov, v záujme vytvoriť dokonalejšiu jednotu, nastoliť spravodlivosť, upevniť domáci pokoj a zabezpečiť obranu krajiny, podporovať rast všeobecného blahobytu a zabezpečiť požehnané slobody sebe i svojmu potomstvu, dávame si tuto Ústavu Spojených štátov amerických.“

Ústava Československa (1920)

„My, národ Československý, chciac upevniť dokonalú jednotu národa, zaviesť spravodlivé poriadky v republike, zaistiť pokojný rozvoj domoviny československej, prospieť všeobecnému blahu všetkých občanov tohoto štátu a zabezpečiť požehnanie slobody budúcim pokoleniam, prijali sme vo svojom Národnom zhromaždení dňa 29. februára 1920 ústavu pre Československú republiku, ktorej znenie nasleduje. Pri tom my, národ Československý, vyhlasujeme, že chceme usilovať, aby tato ústava i všetky zákony našej krajiny vykonávané boli v duchu našich dejín rovnako ako v duchu moderných zásad, obsiahnutých v hesle sebaurčenia, pretože sa chceme pričleniť do spoločnosti národov ako člen vzdelaný, mieromilovný, demokratický a pokrokový.“

Ústava (tzv. piatej) Francúzskej republiky (1958)

„Francúzsky ľud slávnostne hlása svoju oddanosť ľudským právam a zásadám národnej suverenity, ako sú definované v Deklarácii z roku 1789, potvrdenej a doplnenej preambulou Ústavy z roku 1946, ako aj právam a povinnostiam stanovených v Environmentálnej charte z roku 2004. Na základe týchto princípov a princípu slobodného sebaurčenia národov, Republika ponúka zámorským územiam, ktoré vyjadrujú vôľu pristúpiť k nim, nové inštitúcie založené na spoločnom ideáli slobody, rovnosti a bratstvo a určené na ich demokratický rozvoj.“

Ústava Slovenskej republiky (1992)

„My, národ slovenský, pamätajúc na politické a kultúrne dedičstvo svojich predkov a na stáročné skúsenosti zo zápasov o národné bytie a vlastnú štátnosť, v zmysle cyrilo-metodského duchovného dedičstva a historického odkazu Veľkej Moravy, vychádzajúc z prirodzeného práva národov na sebaurčenie, spoločne s príslušníkmi národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území Slovenskej republiky, v záujme trvalej mierovej spolupráce s ostatnými demokratickými štátmi, usilujúc sa o uplatňovanie demokratickej formy vlády, záruk slobodného života, rozvoja duchovnej kultúry a hospodárskej prosperity, teda my, občania Slovenskej republiky, uznášame sa prostredníctvom svojich zástupcov na tejto ústave:“